

IL-BUSKETT

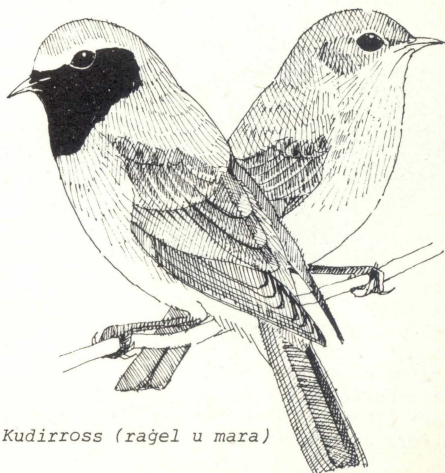
F'Malta w Għawdex il-postijiet bis-siġar ma tantx huma bil-wisq. Il-Buskett huwa post magħruf għas-siġar u xtieli oħra. Bla dubju, l-agħsagar jużaw il-Buskett bħala post għall-mistrieħ u għall-akkwist tal-ikel tagħhom.

Is-siġar l-iktar numerużi fil-Buskett huma tal-Prinjol u taċ-Ċipress. Wied il-Luq huwa l-uniku parti fejn hemm l-ilma b'mod speċjali fix-xitwa. Hawnhekk jinsabu siġar tal-Luq, tal-Fraxxnu, l-Ulmu u l-Balluta. Dawn, flimkien mal-qasab u l-għollieq, isejtnu d-dehra tal-wied. Fl-eqgħlieqi, bejn il-Bosk u l-wied, hemm id-dwieli u s-siġar tat-tin, u mal-ħitan tikber il-Liedna. F'postijiet fejn hemm irdum baxx jinsab dak li hu magħruf bħala "maguis". Dan jikkonsisti f'post jew 'habitat' fejn jikbru bosta siġar u xtieli li ma jitwalux iżjed minn tlejt metri, bħall-ħarrub żgħir, żebbuġ, kif ukoll xtieli bħall-Pistaċċja, ż-Zagħrun u l-Ispraġġ. Hafna xtieli jipproduċu frott li l-agħsagar ifittxu biex iżidu l-piż u x-xafam bħala riserwa għall-vjaġġ tagħhom.

L-imsaġar huma ftit fil-gzejjer tagħna u għalhekk il-Buskett joffri ambjent lil dawk l-agħsagar li s-soltu jgħixu fil-boskijiet. Għalhekk, il-Ġamem, is-Slaten il-Ġamem, it-tajr isfar, hafna Buful, iż-Żanzarelli u l-Kudirrossi kollha ssibhom f'dan l-ambjent. Kieku ma kienx għall-kaċċa bla rażan, kieku aktar agħsagar tal-passa jibqgħu fil-Buskett u xi whud ibejjtu wkoll. Għalhekk fiż-żmien tal-bejta l-agħsagar li wiehed isib fil-Buskett ikunu ftit. Iżda fil-wiedin wiehed jista' jsib il-Bagħal ta' l-għollieq li bl-għana tiegħu

Jgħati ħajja lill-wied; u l-Bufula s-sewda li tbejjiet f'siġar żgħar jew xtie-li oħra. Id-Durrajsa iktar tħobb post-tijiet mikxufa u dan jgħodd ukoll għall-Bagħal ta' l-imrewħa li minkejja ċ-ċokon tiegħu, l-għajta tar-ragel "żip, żip, żip", saret haġa komuni fil-kampanja Maltija. Li tara l-frieħ ta' l-Isponsuni u ż-żanzarelli tat-tikki hija haġa kważi ta' kull sena.

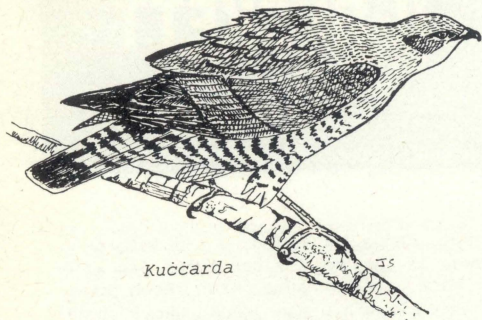
Fil-ħarifa tidher il-bidla fil-Buskett; xi xtieli jinxfu, iżda oħrajn, bħall-għollieq ikun bil-frott. L-insetti jin-gabru mal-bużbież, u bil-mod jiżiedu l-agħsagar tal-passa. Fil-għodu, il-Buful Passaġr u l-Bekkafiki jkunu jieklu mill-frott ta' l-għollieq u tat-tin. Fil-wied, ġol-qasab, tisma' xi Bagħal tal-Qasab jew xi Bagħal Prim jagħġat jew

Kudirross (ragel u mara)

jgħanni waqt li jfittxu l-insetti qalb il-weraq. Mal-wasla ta' Settembru, it-temp jibda jiċċaqlaq, is-sħab jiżdied u mar-riħ isfel jibdu jidhru t-tajr tal-priza. L-għoli tal-Buskett u l-Bosk jiġbed lejħ ħafna tajr tal-priza. Il-Kučċarda tidher l-iktar għalkemm din tidher sikwit fir-rebbiegħa wkoll. Ħafna mill-Kučċard jagħtu wirja spettakulari meta jinżlu għall-irqad fis-siġar

Kučċarda

għolja tal-Buskett, izda b'xorti iżżirja jisfghu maqtula. Il-Bugħadam Afmar huwa komuni, kif ukoll xi isqra bħall-l-spanjulett u s-Seqer tal-Mannieqa, li jużaw il-Buskett biex jaqbd u xi għasafar bħal ħuttar, ħawwief jew rundun tal-passa, kif ukoll xi animali w insetti żgħar. Xi kultant jidhru għasafar inqas komuni, bħal xi Ajkla Bajda, l-Avultun, l-Arpa, xi Sparvier u xi Bies tar-Regina.

Wara li tagħmel ix-xita sewwa, l-art mogħxa tinbidel f'kulur ħadrani u l-egħlieqi jkabbiru għażla ta' ħxejjex differenti. Ix-xitwa għib magħha il-Vjolin tax-Xitwa, il-Buċaqq tax-Xitwa w ż-Ziemel li x'aktarx issibhom inaqaru qalb il-ħaxix u r-raba' saqui. Jastu wkoll ħafna mill-agħsafari ta' l-għana bħall-Apparelli, Sponsuni, Gajjini u Vrieden li jistghu jqattghu x-xitwa magħna izda minflok isibu ruhhom f'xi gaġġa tan-nassaba.

Wieħed ma jistax jinsa l-Pitirross li hu wieħed mill-agħsafari l-aktar popolari mal-Maltin u Għawdxin. L-għanja ħelwa tiegħu tinstema' matul ix-xitwa kollha. Izda għalkemm dan l-għasfur jagħmel ħafna ġid u l-għanja tiegħu tagħti ħafna gost, jinqabdu ħafna bit-trabokki anki fil-Buskett. Il-wasla tax-xitwa għib magħha l-għanja sabiħa tal-Malvizz jew l-għajta storbjuza tal-Malvizz Iswed. Jinstemgħu wkoll l-għajjat ta' xi kokka, u fil-ħaxix twil u mimli nida ma' l-ilma ġieri tal-wied, ikun hemm xi Bekkaċċ, xi Gallozz u xi Gallina.

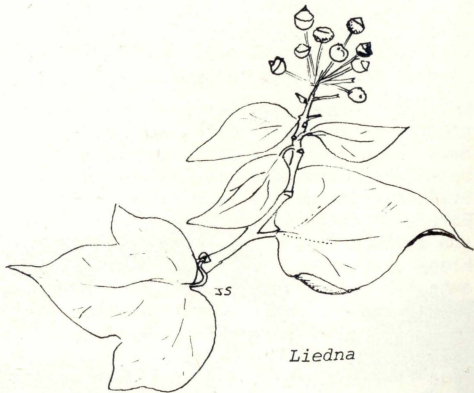
Aktar ma jgħaddi ż-żmien aktar il-frott tal-Liedna jsir. Għalhekk il-Kapineri u l-Pitirrossi, li jiddependu fuq dan il-frott, jiżdiedu u sa Marzu l-Buskett ikun mimli b'dawn l-agħsafari.

Il-Buskett huwa santwarju ta' l-agħsafari fejn ħadd ma jista' jgħorr arma tan-nar jew munizzjon u ħadd ma jista' jaqbad jew jipprova jaqbad l-ebda għasfur. Kieku l-ligi tiġi osservata kieku certi għasafari żgur ibejjtu. Il-Gamiem żgur ibejjet; l-lspanjulett u l-Barbaġann żgur ikollhom x'jaqbd u għall-friegħ. Is-siġar tal-ħarrub kieku żgur ikollhom xi bejta tal-Kaċċamendula u kieku u kieku...

Mhux biss il-kaċċaturi u n-nassaba jeq-irdu l-ambjent tal-Buskett. Ħafna nies xi kultant jinsew is-sbuħija ta' l-ambjent naturali u jqacċtu siġar u fjuri; jaqbd u ż-żringijiet u jħammgu l-ambjent tal-Buskett bl-iskart u bl-għajjat.

Il-Buskett jista' jkun ta' kullħadd jekk isir "Reserve" Naturali bħal ma qiegħed jiġri fl-Għadira. "Reserve" naturali jkun kontrollat u wieħed jista' jara l-agħsafari jew jistudja l-ħajja naturali minn passaġġi magħrufin bħala "nature paths". Fuq kolloxx ikun hemm nies apposta msejnin "wardens" biex iħarsu u jgħassu l-post u fl-istess hin jispjegaw kif wieħed jista' japprezza l-ħajja naturali mingħajr ma jagħmel ħsara.

F'Malta f'tit huma dawk il-postijiet bħall-Buskett u dan iktar jagħtina raġun għaliex għandna nħarsu l-Buskett. Il-Buskett huwa post fejn wieħed jista' jqatta' siegħa mistrieħ u fl-istess hin japprezza l-ambjent ta' madwaru, b'mod speċjali l-agħsafari li jkunu ta' kull lewn u daqs.

Liedna